

Категорія справи №

640/25480/21

: Адміністративні справи (з 01.01.2019); Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема справи щодо; прийняття громадян на публічну службу, з них.

Надіслано судом: 17.05.2022. Зареєстровано: 20.08.2022. Оприлюднено: 22.08.2022.

Дата набрання законної сили: **13.07.2022**

Результат оскарження **13.07.2022 Шостий апеляційний адміністративний суд:**
повернуто скаргу

Номер судового провадження: **не визначено**

**ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД міста КИЄВА 01051, м. Київ,
вул. Болбочана Петра 8, корпус 1 РІШЕННЯ**

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

**17 травня 2022 року
640/25480/21**

м. Київ

№

Окружний адміністративний суд міста Києва в складі судді Донця В.А. розглянув у письмовому провадженні адміністративну справу за позовом ОСОБА_1 до Фастівської районної державної адміністрації, Міністерства юстиції України про визнання протиправним висновку, визнання протиправною та скасування відмови, заборону вчиняти дії, зобов'язання вчинити дії.

Адвокат Герасименко Р.І. звернувся до Окружного адміністративного суду міста Києва в інтересах ОСОБА_1 з позовом:

- визнати протиправним висновок від 06.08.2021 Фастівської районної державної адміністрації про результати перевірки відомостей особи та відповідність ОСОБА_1 критеріям здійснення очищення влади (люстрації) визначеним пунктом 7 частини першої та пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України "Про очищення влади";
- визнати протиправною відмову Фастівської районної державної адміністрації у доступі ОСОБА_1 до публічної служби за критеріями здійснення очищення влади (люстрації), визначеними пунктом 7 частини першої, частини другої статті 3 Закону України "Про очищення влади";
- визнати протиправною та скасувати відмову Фастівської районної державної адміністрації у призначенні ОСОБА_1 на посаду заступника голови Фастівської районної державної адміністрації за критеріями здійснення очищення влади (люстрації), визначеними пунктом 7 частини першої, частини другої статті 3

Закону України "Про очищення влади", викладену у формі листа № 06-28/1653 від 09.08.2021;

- визнати протиправними дії та рішення Фастівської районної державної адміністрації щодо направлення на адресу Міністерства юстиції України для внесення відомостей щодо ОСОБА_1 до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", листа № 06-10/1654 від 09.08.2021 з повідомленням про відповідність критеріям здійснення очищення влади (люстрації), передбаченого Законом України "Про очищення влади";

- заборонити Фастівській районній державній адміністрації та будь-яким іншим державним органам, органам місцевого самоврядування, підприємствам, відомствам і установам та їх службовим особам направляти повідомлення Міністерству юстиції України для внесення відомостей стосовно ОСОБА_1 до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" без визначення у передбаченому законом порядку конкретизованих рішень, дій чи бездіяльності ОСОБА_1, якими він здійснював заходи (та/або сприяв їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_2, підлив основ національної безпеки, оборони чи територіальної цілісності України, що спричинило порушення прав і свобод людини;

- зобов'язати Міністерство юстиції України вилучити з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", відомості стосовно ОСОБА_1.

Ухвалою Окружного адміністративного суду міста Києва від 15.09.2021 відкрито провадження в адміністративній справі, постановлено здійснити розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін, призначено справу до судового розгляду по суті, встановлено строки для подання заяв по суті та доказів.

В судовому засіданні 13.12.2021 судом постановлено продовжити розгляд справи в порядку письмового провадження.

В обґрунтування позовних вимог вказано, що у липні 2021 року позивач звернувся до Фастівської районної державної адміністрації (Фастівська РДА) із заявою про участь у конкурсі на зайняття посади заступника голови Фастівської РДА. 28.07.2021 на виконання вимог Закону України "Про очищення влади" позивач подав Фастівській РДА заяву про проведення перевірки, передбаченої Законом України "Про очищення влади". 09.08.2021 листом №06-28/1653 повідомлено про відмову у призначенні на посаду, яка мотивована тим, що позивач підпадає під дію Закону України "Про очищення влади" та не може обіймати посаду заступника голови Фастівської РДА, оскільки з 26.05.2010 по 20.06.2011 займав посаду заступника начальника податкової міліції Головного

управління податкової міліції ДПА України та з 04.09.2013 по 07.03.2014 займав посаду заступника голови Державної фінансової інспекції України.

Позивач вважає зазначену відмову Фастівської РДА протиправною, у зв'язку з тим, що спірні висновок про перевірку та відмова в доступі позивача до публічної служби та дії щодо направлення на адресу Міністерства юстиції України повідомлення про критерії очищення суперечать принципам верховенства права і законності, порушують конституційні права позивача на рівний доступ до праці без ознак дискримінації, суперечать положенням презумпції невинуватості та індивідуальної відповідальності. Позивач зазначає, що право на працю означає не гарантування державою працевлаштування кожній особі, а забезпечення рівних можливостей для реалізації цього права, однак, через відмову у призначенні на посаду з мотивів наявності стосовно позивача люстраційних заборон позивачу не забезпечено такої можливості. Однак, зазначені заборони на позивача не розповсюджуються, оскільки факту зайняття посади не достатньо для застосування заборон, передбачених Законом України "Про очищення влади", вина особи повинна бути доведена в кожному конкретному випадку, відповідальність має носити індивідуальний, а не колективний характер.

Також у позові вказано, що висновок про перевірку та відмова Фастівської РДА не містять відомостей про наявність фактів протиправної поведінки позивача, спрямованих на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_2, підризу основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини. Зазначені обставини додатково свідчать про неможливість в даному випадку встановити особисту вину позивача з метою переконатися у застосуванні до нього будь-яких заходів індивідуальної відповідальності, відповідно необґрунтованими та протиправними є спірний висновок про перевірку та відмова в доступі до публічної служби.

Фастівською районною державною адміністрацією подано відзив на позовну заяву про невизнання позову, в якому представник просить відмовити в задоволенні позову в повному обсязі, зазначивши, що при вирішенні питання про відмову в призначенні на позивача посаду заступника голови Фастівської районної державної адміністрації було встановлено, що в період з 25.02.2010 по 22.02.2014 ОСОБА_1 обіймав посади в органах податкової міліції. Згідно запису № 37 від 26.05.2010 трудової книжки серії НОМЕР_1 з вкладишем серії НОМЕР_2, виданої 16.04.1996 на ім'я ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, позивача призначено на посаду заступника начальника податкової міліції Головного управління податкової міліції ДПА України. 20.06.2011 звільнено із займаної посади у зв'язку з переведенням до Державної міграційної служби України (запис № 38). Також, в період з 04.09.2013 по 07.03.2014 позивач обіймав посаду заступника Голови Державної фінансової інспекції України (запис № 38). Отже, сукупний строк перебування позивача на посадах, що до яких встановлена заборона становить більше ніж один рік. На час прийняття рішення про відмову позивачу у призначенні на посаду заступника голови Фастівської районної державної адміністрації відсутнє рішення Конституційного суду України про

визнання Закону України "Про очищення влади" або його окремих положень неконституційним, а тому Фастівська районна державна адміністрація діяла в межах повноважень у відповідності до вимог чинного законодавства.

Міністерством юстиції України подано відзив на позовну заяву про невизнання позову, в якому представник просить відмовити в задоволенні позовних вимог в повному обсязі, вказавши, що відповідно до пункту 7 частини першої статті 3 Закону України "Про очищення влади" заборона, передбачена частиною третьою статті 1 цього Закону, застосовується до осіб, які обіймали сукупно не менше одного року посаду (посади) у період з 25.02.2010 по 22.02.2014 керівника, заступника керівника самостійного структурного підрозділу центрального органу (апарату) Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції. Згідно з пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України "Про очищення влади" заборона, передбачена частиною третьою статті 1 цього Закону, застосовується до осіб, які обіймали посаду (посади) у період з 21.11.2013 по 22.02.2014 та не були звільнені в цей період з відповідної посади (посад) за власним бажанням, зокрема, керівника центрального органу виконавчої влади, який не входить до складу Кабінету Міністрів України, їх першого заступника, заступника.

Зазначено, що позивач у період з 25.02.2010 по 22.02.2014 обіймав посади заступника начальника податкової міліції Головного управління податкової міліції ДПА України (26.05.2010-20.06.2011) та заступника Голови Державної фінансової інспекції України (04.09.2013-07.03.2014), а тому, на виконання статті 7 Закону України "Про очищення влади" та на підставі листа Фастівської РДА Київської області від 09.08.2021 № 06-10/1654 відомості стосовно ОСОБА_1 були внесені до Реєстру. Відповідач вказує, що дії Міністерства юстиції України щодо внесення до Реєстру відомостей відносно позивача є законними та правомірними.

Щодо підстав для вилучення відомостей про особу з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" відповідачем зазначено, що законодавством України, зокрема, "Положенням про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 16.10.2014 №1704/5, визначений порядок та вичерпний перелік обставин для вилучення відомостей про особу з Реєстру, а тому вимоги позивача до Міністерства юстиції України щодо зобов'язання Мін'юсту вилучити відомості стосовно неї з Реєстру є передчасними.

Представником позивача подано відповідь на відзив Фастівської РДА, в якій вказано, що доводи відповідача про те, що до позивача мають бути застосовані заборони, передбачені Законом України "Про очищення влади", є обґрунтованими та спростовуються як практикою Європейського суду з прав

людини так і практикою Верховного Суду. Представник позивача посилається на рішення Європейського суду з прав людини від 07.10.2019 у справі "Полях та інші проти України" та на постанови Верховного Суду від 04.06.2020 у справі за №821/4571/14, від 25.06.2020 у справі за №825/1262/15-а.

У відповіді на відзив Міністерства юстиції України зазначено, щодо наявності підстав для вилучення відомостей про особу з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", що в разі задоволення позову у даній справі, будуть наявні достатні підстави, передбачені частиною 5 Розділу II Положення про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" для вилучення відомостей про позивача з реєстру, а саме: відповідне судове рішення, яке набрало законної сили. Крім того, представником позивача вказано, що застосування саме такого способу захисту прав позивача (зокрема, вимоги про зобов'язання Міністерства юстиції України вилучити з Реєстру відомості про позивача), в даному випадку є ефективним, правомірним, належним та обґрунтованим.

Міністерством юстиції України подано заперечення на відповідь на відзив, в яких зазначено, що дії Міністерства юстиції України щодо внесення до Реєстру відомостей відносно позивача є законними та правомірними. Вказано на те, що надання оцінки рішенню Фастівської районної державної адміністрації Київської області про відмову у призначенні позивача на посаду заступника голови Фастівської районної державної адміністрації Київської області виходить за межі повноважень Міністерства юстиції України. Також наголошено, що вимоги позивача до Міністерства юстиції України щодо зобов'язання Міністерства юстиції вилучити відомості стосовно нього з Реєстру є передчасними, оскільки відсутні підстави вважати, що Міністерство юстиції України не вилучить відомості відносно позивача з Реєстру у разі виконання вимог та наявності обставин, передбачених пунктом 5 розділу II Положення про Реєстр.

Розглянувши заяви по суті, дослідивши письмові докази, суд установив.

Сторонами не заперечувалось, що в липні 2021 року ОСОБА_1 звернувся до Фастівської районної державної адміністрації із заявою про участь у конкурсі на зайняття посади заступника голови Фастівської районної державної адміністрації.

ОСОБА_1 подав заяву від 28.07.2021 про проведення перевірки, передбаченої Законом України "Про очищення влади", в якій повідомив, що заборони, передбачені частиною третьою чи четвертою статті 1 Закону щодо нього не застосовуються та надав згоду на проходження відповідної перевірки та оприлюднення відомостей щодо нього відповідно до вимог Закону України "Про очищення влади".

Відповідно до висновку Фастівської РДА від 06.08.2021 про результати перевірки відомостей щодо ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , за результатами перевірки зазначених матеріалів, а також інформації з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" виявлено відповідність критеріям здійснення очищення влади (люстрації):

пункту 7 частини першої статті 3 Закону України "Про очищення влади" - заборона, передбачена частиною третьою статті 1 відповідного закону, застосовуються до осіб, які обіймали сукупно не менше одного року посаду (посади) у період з 25.02.2010 по 22.02.2014;

пункту 1 частини другої статті 3 Закону України "Про очищення влади" - заборона, передбачена частиною третьою статті 1 відповідного закону, застосовуються до осіб, які обіймали посаду (посади) у період з 21.11.2013 по 22.02.2014 та не були звільнені в цей період з відповідної посади (посад) за власним бажанням.

Листом Фастівської РДА від 09.08.2021 №06-28/1653 позивачу повідомлено результати проведення перевірки та вказано, що позивач підпадає під дію Закону України "Про очищення влади" (пункт 7 частини першої, пункт 1 частини другої статті 3) та не може обіймати посаду заступника голови Фастівської РДА.

Вказано, що згідно з записом від 26.05.2010 №37 трудової книжки серії НОМЕР_1 з вкладишем серії НОМЕР_2 , виданої 16.04.1996 на ім'я ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , позивача призначено на посаду заступника начальника податкової міліції Головного управління податкової міліції ДПА України. 20.06.2011 звільнено із займаної посади у зв'язку з переведенням до Державної міграційної служби України (запис №38). Крім того, в період з 04.09.2013 по 07.03.2014 позивач обіймав посаду заступника голови Державної фінансової інспекції України (записи №45, №46).

Листом Фастівської районної державної адміністрації від 09.08.2021 №06-10/1654 Міністерству юстиції України надіслано повідомлення про відповідність критеріям здійснення очищення влади (люстрації) передбачене Законом України "Про очищення влади" щодо претендента на посаду заступника Голови Фастівської районної державної адміністрації.

Вважаючи протиправними висновок Фастівської районної державної адміністрації від 06.08.2021 про результати перевірки, відмову у доступі позивача до публічної служби та дії Фастівської районної державної адміністрації щодо направлення на адресу Міністерства юстиції України повідомлення для внесення відомостей щодо ОСОБА_1 до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", позивач звернувся до суду з позовом.

Вирішуючи спір, суд ураховує таке.

Спірні правовідносини врегульовані Законом України "Про очищення влади" від 16.09.2014 №1682-VII (Закон №1682-VII), яким визначено правові та організаційні засади проведення очищення влади (люстрації) для захисту та утвердження демократичних цінностей, верховенства права та прав людини в Україні.

Відповідно до статті 1 Закону №1682-VII:

очищення влади (люстрація) - це встановлена цим Законом або рішенням суду заборона окремих фізичним особам обіймати певні посади (перебувати на службі) (посади) (крім виборних посад) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування (частина перша);

очищення влади (люстрація) здійснюється з метою недопущення до участі в управлінні державними справами осіб, які своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювали заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_2, підриг основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини, і ґрунтується на принципах: верховенства права та законності; відкритості, прозорості та публічності; презумпції невинуватості; індивідуальної відповідальності; гарантування права на захист.

протягом десяти років з дня набрання чинності цим Законом посади, щодо яких здійснюється очищення влади (люстрація), не можуть обіймати особи, зазначені у частинах першій, другій, четвертій та восьмій статті 3 цього Закону, а також особи, які не подали у строк, визначений цим Законом, заяви, передбачені частиною першою статті 4 цього Закону.

За змістом наведеної норми, люстрація застосовується з метою недопущення до участі в управлінні державними справами осіб, які протягом певного періоду обіймали визначені посади та які своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювали заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади ОСОБА_3, підриг основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини. При цьому процедури люстрації мають здійснюватися з дотриманням принципів: верховенства права та законності, відкритості, прозорості та публічності, презумпції невинуватості, індивідуальної відповідальності, гарантування права на захист.

Як уже вказувалось, згідно з оскаржуваним висновком позивач підлягає люстрації, оскільки щодо нього встановлені критерії, передбачені пунктом 7 частини першої статті 3 пунктом 1 частини другої статті 3 Закону №1682-VII, оскільки він обіймав посади, визначені частиною третьою статті 1 Закону №1682-VII сукупно не менше одного року посаду (посади) у період з 25.02.2010 по 22.02.2014, у період з 21.11.2013 по 22.02.2014 та не був звільнений в цей період з відповідної посади (посаді за власним бажанням).

Судом встановлено, що позивач обіймав посаду заступника начальника податкової міліції Головного управління податкової міліції ДПА України з 26.05.2010 по 20.06.2011, посаду заступника голови Державної фінансової інспекції України - з 04.09.2013 по 07.03.2014.

За змістом статті 3 Закону №1682-VII: заборона, передбачена частиною третьою статті 1 цього Закону, застосовується до осіб, які обіймали сукупно не менше одного року посаду (посади) у період з 25.02.2010 по 22.02.2014: керівника, заступника керівника самостійного структурного підрозділу центрального органу (апарату) Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції (пункт 7 частини першої);

заборона, передбачена частиною третьою статті 1 цього Закону, застосовується до осіб, які обіймали посаду (посади) у період з 21.11.2013 по 22.02.2014 та не були звільнені в цей період з відповідної посади (посад) за власним бажанням: Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр-міністра України, віце-прем'єр-міністра України, міністра, керівника центрального органу виконавчої влади, який не входить до складу Кабінету Міністрів України, Голови Національного банку України, Голови Антимонопольного комітету України, Голови Фонду державного майна України, Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Генерального прокурора України, Голови Служби безпеки України, Голови Служби зовнішньої розвідки України, начальника Управління державної охорони України, керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, Глави Адміністрації Президента України, Керівника Державного управління справами, Керівника Секретаріату Кабінету Міністрів України, Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики, їх першого заступника, заступника (пункт 1 частини другої).

Згідно зі статтею 1 Закону України "Про державну податкову службу в Україні" від 04.12.1990 №509-XII (зі змінами станом на час обіймання позивачем посади в період заступника начальника податкової міліції Головного управління податкової міліції ДПА України з 26.05.2010 по 20.06.2011) до системи органів державної податкової служби належать: Державна податкова адміністрація України, державні податкові адміністрації в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, державні податкові інспекції в районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах (органи державної податкової служби). У складі органів державної податкової служби знаходяться відповідні спеціальні підрозділи по боротьбі з податковими правопорушеннями (податкова міліція).

Статтею 19 цього Закону також установлювалось:

податкова міліція складається із спеціальних підрозділів по боротьбі з податковими правопорушеннями, що діють у складі відповідних органів державної податкової служби, і здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, виконує оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну та охоронну функції (частина перша).

завданнями податкової міліції є: запобігання злочинам та іншим правопорушенням у сфері оподаткування, їх розкриття, розслідування та провадження у справах про адміністративні правопорушення; розшук платників, які ухиляються від сплати податків, інших платежів; запобігання корупції в органах державної податкової служби та виявлення її фактів; забезпечення безпеки діяльності працівників органів державної податкової служби, захисту їх від протиправних посягань, пов'язаних з виконанням службових обов'язків (частина друга).

На думку суду, обіймання позивачем посади з 26.05.2010 по 20.06.2011 заступника начальника податкової міліції Головного управління податкової міліції ДПА України, який відносився до спеціальних підрозділів по боротьбі з податковими правопорушеннями, що діяли у складі відповідних органів державної податкової служби та здійснював реалізацію податкової підпадає під дію пункту 7 частини першої статті 3 Закону №1682-VII.

Пунктом 1 "Положення про Державну фінансову інспекцію України", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 №310, встановлювалось, що Державна фінансова інспекція України (Держфінінспекція) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів та який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

Відповідно до статті 6 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" від 07.10.2010 №2591-VI (чинного на час перебування позивача на посаді заступника голови Державної фінансової інспекції України) керівник Державної фінансової інспекції України не входив до складу Кабінету Міністрів України.

Як уже вказувалось, позивач обіймав посаду з 04.09.2013 по 07.03.2014 заступника голови Державної фінансової інспекції України, яка віднесена до центральних органів виконавчої влади з метою реалізації державної політики в сфері державного фінансового контролю.

За змістом пункту 1 частини другої статті 3 Закону №1682-VII ця норма застосовується, зокрема, до заступника керівника центрального органу виконавчої влади, який не входить до складу Кабінету Міністрів України.

Разом з тим матеріали справи не містять доказів того, що позивач перебуваючи на посадах заступника начальника податкової міліції Головного управління податкової міліції ДПА України та заступника голови Державної фінансової інспекції України відповідав критеріям, визначеним статтею 1 Закону №1682-VII, відповідно до якої особа підлягає люстрації, якщо встановлено, що вона своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювали заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_2, підрив основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини.

Зі змісту оскаржуваного висновку, повідомлення про відповідність критеріям здійснення очищення влади (люстрації) ОСОБА_1 вбачається, що таких обставин відносно позивача не встановлено, перевірка таких обставин не проводилась. У відзиві представником Фастівської РДА також не вказувалось про проведення такої перевірки з метою встановлення відповідності позивача наведеним критеріям, клопотань з цього приводу заявлено не було.

Відповідно до статті 6 Закону №1682-VII:

особа, яка претендує на зайняття посади, визначеної пунктами 1-10 частини першої статті 2 цього Закону (крім громадян, які призиваються на військову службу за призовом осіб офіцерського складу та на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, або залучаються до виконання обов'язків за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, на території проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях), подає заяву, якою повідомляє про те, що до неї не застосовуються заборони, визначені частинами третьою або четвертою статті 1 цього Закону, та про згоду на проходження перевірки, згоду на оприлюднення відомостей стосовно неї відповідно до цього Закону (частина перша);

відомості, зазначені у заяві, передбаченій частиною першою цієї статті, перевіряються під час проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України "Про запобігання корупції" у порядку та строки, визначені цим Законом (частина друга);

встановлення перевіркою факту належності особи до переліку осіб, щодо яких застосовуються заборони, визначені частинами третьою або четвертою статті 1 цього Закону, є підставою для відмови у призначенні такої особи на посаду, на яку вона претендує (частина третя).

Позивачем подано заяву про проведення перевірки, передбаченої Законом України "Про очищення влади", в якій, серед іншого вказано, що до ОСОБА_4 не застосовуються відповідні заборони.

Відповідно до статті 5 Закону України "Про очищення влади":

організація проведення перевірки осіб (крім професійних суддів та осіб, зазначених в абзаці третьому цієї частини) покладається на керівника відповідного органу, до повноважень якого належить звільнення з посади особи, стосовно якої здійснюється перевірка (частина четверта).

Перевірці підлягають: достовірність вказаних у заяві відомостей щодо незастосування заборон, передбачених частинами третьою та четвертою статті 1 цього Закону; достовірність відомостей щодо наявності майна (майнових прав) та відповідність вартості майна (майнових прав), вказаного (вказаних) у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, поданій особою за минулий рік за формою, що встановлена Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції" (декларація), набутого (набутих) за час перебування на посадах, визначених у пунктах 1-10 частини першої статті 2 цього Закону, доходам, отриманим із законних джерел (частина п'ята).

у разі встановлення за результатами перевірки особи недостовірності відомостей, визначених пунктами 1 та/або 2 частини п'ятої цієї статті, орган, який проводив перевірку, надсилає копію висновку про результати перевірки до Міністерства юстиції України для офіційного оприлюднення на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України інформації про надходження такого висновку та внесення до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", не пізніше як у триденний строк з дня одержання такого висновку (частина дванадцята).

Отже, за змістом наведеної норми та враховуючи принципи, за якими проводиться процедура люстрації (верховенства права та законності, презумпції невинуватості, індивідуальної відповідальності) саме на орган, який проводить перевірку покладено обов'язок встановити наявність у заявника усіх критеріїв, визначених статтею 1 Закону №1682-VII.

За висновком суду, обіймання особою визначених посад у певний період не є достатнім для застосування люстраційних заборон, оскільки статті 1 Закону №1682-VII вимагає встановлення, що особа своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювала заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади ОСОБА_3, підрив основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини.

Отже, оскаржуваний висновок Фастівської РДА про результати перевірки відомостей особи та відповідність ОСОБА_1 критеріям здійснення очищення влади (люстрації) є необґрунтованим. Судом зазначалось, що вказаний висновок слугував підставою для відмови в призначенні позивача на посаду заступника голови Фастівської РДА. Окремого рішення з цього приводу не приймалось, відмова містить в листі від 09.08.2021 №06-28/1653.

Доходячи такого висновку, суд керувався правовими позиціями Верховного Суду, викладених у постановках: від 03.06.2020 справа №817/3431/14, від 04.06.2020 справа №821/4571/14, від 25.06.2020 справа №825/1262/15-а, від

25.06.2020 справа №826/18037/14, від 17.06.2020 справа №826/1137/16, від 19.06.2020 справа № 822/256/16, від 12.08.2020 справа №826/17778/14, від 25.11.2020 справа №826/25523/15, від 10.02.2022 справа №813/7762/14,

Зокрема, Верховний Суд зазначив, що застосування до осіб заборон, передбачених частиною третьою статті Закону України "Про очищення влади", може здійснюватися виключно крізь призму приписів частини другої статті 1 цього Закону, тобто з метою недопущення до участі в управлінні державними справами осіб, які своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювали заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_3, підриг основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини, та з урахуванням відповідних принципів, зокрема, верховенства права, презумпції невинуватості; індивідуальної відповідальності.

Тобто, має бути доведено, що відповідна особа причетна до дій, спрямованих на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_3, чи таких, що підривали демократичну форму правління, верховенство права, національну безпеку, оборону або права людини тощо.

Без аналізу індивідуальної поведінки неможливо встановити особисту вину осіб, до яких застосовано означені заборони, для того, щоб переконатися у застосуванні до цих осіб індивідуальної відповідальності, а не колективної, як це задекларовано у принципах Закону №1682-VII, що мали б спрямовувати процес очищення влади (люстрації).

Без встановлення зв'язку між указаними особами та узурпацією влади неможливо дійти висновку, що було досягнуто легітимної мети Закону №1682-VII - недопущення до участі в управлінні державними справами саме осіб, які своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювали заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_3, підриг основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини. Отже, не можливо і дійти висновку, що було досягнуто справедливого балансу між захистом інтересів демократичного суспільства, з одного боку, та повагою до прав позивача - з іншого.

Натомість у спорі, що розглядається, позивачу відмовлено у призначенні на посаду за конкурсом через обіймання ним певних посад у минулому.

Відповідачем не доведено, що позивач причетний до дій, спрямованих на узурпацію влади колишнім Президентом України ОСОБА_3, чи таких, що підривали демократичну форму правління, верховенство права, національну безпеку, оборону або права людини тощо.

Отже висновок Фастівської РДА від 06.08.2021 про результати перевірки відомостей особи, яким визначено відповідність ОСОБА_1 критеріям здійснення очищення влади (люстрації), передбачених пунктом 7 частини

першої та пунктом 1 частини другої статті 3 Закону №1682-VII є необґрунтованим.

Згідно з частиною одинадцятою статті 5 Закону №1682-VII орган, який проводив перевірку, надсилає висновок про результати перевірки, підписаний керівником такого органу (або особою, яка виконує його обов'язки), керівнику органу, передбаченому частиною четвертою цієї статті, не пізніше ніж на шістдесятій день з дня початку проходження перевірки. Такий висновок може бути оскаржений особою в судовому порядку.

Відповідно до наведеної норми висновок про відповідність особи критеріям люстрації, передбачених Законом №1682-VII, може бути оскаржений до суду.

З огляду на висновки суду про необґрунтованість оскаржуваного висновку Фастівської РДА від 06.08.2021, позовні вимоги про визнання його протиправним та скасування підлягають задоволенню.

Представником позивача заявлено вимоги про визнання протиправною відмови Фастівської районної державної адміністрації у доступі ОСОБА_1 до публічної служби за критеріями здійснення очищення влади (люстрації), визначеними пунктом 7 частини першої, частини другої статті 3 Закону №1682-VII, а також визнати протиправною та скасувати відмову Фастівської районної державної адміністрації у призначенні ОСОБА_1 на посаду заступника голови Фастівської районної державної адміністрації за критеріями здійснення очищення влади (люстрації), визначеними пунктом 7 частини першої, частини другої статті 3 Закону України "Про очищення влади", викладену у формі листа № 06-28/1653 від 09.08.2021.

Судом встановлено, що листом Фастівської РДА від 09.08.2021 №06-28/1653 позивача повідомлено про неможливість призначення його на посаду заступника голови Фастівської РДА, оскільки він підпадає під дію Закону №1682-VII (пункт 7 частини першої, пункт 1 частини другої статті 3). Інших підстав відмови в призначенні на посаду лист не містить, про такі в заявах по суті представником відповідача не вказувалось.

На думку суду, оскільки визнано протиправним та скасовано висновок Фастівської РДА від 06.08.2021 про результати перевірки відомостей особи про відповідність ОСОБА_1 критеріям здійснення очищення влади (люстрації), обґрунтованими є вимоги про протиправність дій відповідача щодо відмови в призначенні позивача, лише на підставі цього висновку, на посаду заступника голови Фастівської РДА, тому вимога про визнання таких дій протиправними підлягає задоволенню. При цьому суд вважає, що задоволення такої вимоги є достатнім способом захисту що протиправності дій Фастівської РДА з питання призначення позивача на публічну службу.

В даному випадку також необхідно врахувати, що відповідачем не приймалось окремого рішення (правого акту індивідуальної дії) в розумінні пункту 19

частини першої статті 4 Кодексу адміністративного судочинства України (КАС України). Відтак констатації судом протиправності дій Фастівської РДА з відмови в призначенні позивача на публічну службу є достатнім та належним способом захисту, оскільки в такий спосіб судом спростована підстава для відмови в призначенні позивача на публічну службу.

Разом з тим не підлягає задоволенню позовна вимога про заборону Фастівській РДА та будь-яким іншим державним органам, органам місцевого самоврядування, підприємствам, відомствам і установам та їх службовим особам направляти повідомлення Міністерству юстиції України для внесення відомостей стосовно ОСОБА_1 до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" без визначення у передбаченому законом порядку конкретизованих рішень, дій чи бездіяльності ОСОБА_1, якими він здійснював заходи (та/або сприяв їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України ОСОБА_2, підбив основ національної безпеки, оборони чи територіальної цілісності України, що спричинило порушення прав і свобод людини.

Перш за все суд зауважує, що вимога стосується суб`єктів владних повноважень, які не були стороною у справі. Зміст вимоги свідчить, що вона заявлена на майбутнє, позаяк саме під час реалізації позивачем права на участь в конкурсі на посаду публічної служби чи в його волевиявленні на зайняття такої посади може бути підставою для люстраційної перевірки.

У даній справі судом оцінено докази, сформовані Фастівською РДА за наслідками люстраційної перевірки, яка проводилась у зв`язку з участю позивача в конкурсі на зайняття посади державної служби.

Відтак ймовірні наступні люстраційні перевірки позивача та складені за їх результатами висновки не можуть бути предметом даного спору.

Представником позивача заявлено вимоги визнати протиправними дії та рішення Фастівської РДА про направлення на адресу Міністерства юстиції України для внесення відомостей щодо ОСОБА_1 до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону №1682-VII, листа від 09.08.2021 №06-10/1654 з повідомленням про відповідність критеріям здійснення очищення влади (люстрації), передбаченого Законом України "Про очищення влади", а також зобов`язати Міністерство юстиції України вилучити з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", відомості стосовно ОСОБА_1.

Відповідно до частини першої статті 7 Закону №1682-VII відомості про осіб, щодо яких встановлено заборону, передбачену частиною третьою або четвертою статті 1 цього Закону, вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" (Реєстр), що формується та ведеться Міністерством юстиції України.

Положення про Реєстр, порядок його формування та ведення затверджуються Міністерством юстиції України.

Відомості про осіб, щодо яких застосовано заборону, передбачену частиною четвертою статті 1 цього Закону, оприлюднюються на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України та вносяться до Реєстру протягом трьох робочих днів з дня надходження із Державної судової адміністрації України до Міністерства юстиції України наданої з Єдиного державного реєстру судових рішень електронної копії рішення суду, яке набрало законної сили. Державна судова адміністрація України надсилає до Міністерства юстиції України таку електронну копію рішення суду не пізніше як на десятий день з дня набрання ним законної сили.

Згідно з пунктом 2 Розділу II "Положення про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", затвердженого наказом Міністерства юстиції України 16.10.2014 №1704/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16.10.2014 за №1280/26057: підставою для внесення Реєстратором відомостей про особу є: надходження до Реєстратора від керівника органу (органу), до повноважень якого належить звільнення та/або ініціювання звільнення з посади осіб, до яких застосовується заборона, зазначена у частині третій статті 1 Закону України "Про очищення влади", відомостей про звільнення особи з посади у зв'язку із застосуванням такої заборони; надходження до Реєстратора від керівника органу (органу), до повноважень якого належить звільнення та/або ініціювання звільнення з посади осіб, які перебувають на посадах, визначених у пунктах 1-10 частини першої статті 2 Закону України "Про очищення влади", інформації про неподання заяви такої особи у строк, передбачений частиною другою статті 4 Закону України "Про очищення влади" разом з відомостями про звільнення особи з посади; надходження до Реєстратора від Державної судової адміністрації електронної копії рішення суду, яке набрало законної сили, щодо осіб, зазначених у частині четвертій статті 1 Закону України "Про очищення влади", та відомостей про особу, передбачених пунктом 4 цього розділу (пункт 2).

Оскільки судом визнано протиправним висновок Фастівської РДА від 06.08.2021, відповідно протиправними є дії цього відповідача щодо направлення Міністерству юстиції України листа від 09.08.2021 № 06-10/1654 з повідомленням про відповідність ОСОБА_1 критеріям здійснення очищення влади (люстрації), передбаченого Законом №1682-VII.

Щодо визнання протиправним рішення про направлення висновку, то судом не встановлено прийняття Фастівською РДА акту індивідуальної дії в розумінні пункту 19 частини першої статті 4 КАС України.

Представником позивача заявлено вимогу про зобов'язання Міністерства юстиції України вилучити з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону №1682-VII відомостей стосовно ОСОБА_1 .

Пунктом 5 Розділу II "Положення про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" передбачено, що підставою для вилучення з Реєстру відомостей про особу, щодо якої застосовано заборону, передбачену частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України "Про очищення влади", є звернення про вилучення від органу, який проводив перевірку, або від особи, відомості щодо якої внесені до Реєстру, з наданням одного з таких документів: копії обґрунтованого рішення про скасування результатів перевірки, що свідчить про відсутність підстав для застосування до особи, яка проходила перевірку, заборон, визначених статтею 1 Закону України "Про очищення влади", від органу, який проводив перевірку, в паперовій формі за підписом уповноваженої особи органу, завіреним печаткою; копії відповідного судового рішення в паперовій формі, засвідченої в установленому порядку, з належним чином оформленим підтвердженням про набрання законної сили; копії документів про смерть особи, відомості щодо якої внесені до Реєстру, в паперовій формі та засвідчені належним чином.

Представник Міністерства юстиції України, заперечуючи проти позовних вимог вказав, що відповідно до правової позиції Верховного Суду (постанови від 09.07.2020 справа №816/4476/15, від 30.08.2021 №640/12391/20) встановлена процедура виключення з Реєстру відомостей про особу, тому в спорі про визнання протиправним та скасування висновку про застосування до позивача люстраційних заборон Закону №1682-VII передчасною є вимога про виключення інформації про таку особу з Реєстру.

Суд погоджується з доводами представника Міністерства юстиції України щодо встановлення пунктом 5 Розділу II "Положення про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади" підстав для вилучення інформації про особу з Реєстру.

Водночас, Верховний Суд у постанові від 26.01.2022 справа №826/18812/14 у спорі про скасування наказу, яким особу звільнено з публічної служби внаслідок застосування люстраційних заборон відповідно до Закону №1682-VII визнав належним способом захисту вимог про зобов'язання Міністерства юстиції України вилучити з Реєстру інформацію про особу.

З огляду на таку судову практику, суд доходить висновку про обґрунтованість позовних вимог у частині зобов'язання Міністерства юстиції України вилучити з Реєстру інформацію про позивача.

Щодо строків звернення до суду з позовом, то суду зазначає, що позивач міг дізнатись про порушене право після отримання листа Фастівської РДА від 09.08.2021 №06-28/1653, яким його повідомлено про оскаржуваний висновок. Позовна заява подана до суду засобами поштового зв'язку 08.09.2021, тобто в межах строку встановленого статтею 122 КАС України.

Відповідно до частини третьої статті 139 КАС України при частковому задоволенні позову судові витрати покладаються на обидві сторони пропорційно до розміру задоволених позовних вимог. При цьому суд не включає до складу судових витрат, які підлягають розподілу між сторонами, витрати суб'єкта владних повноважень на правничу допомогу адвоката та сплату судового збору.

Позивачем сплачено судовий збір у розмірі 5448,00 грн (меморіальний ордер від 03.09.2021 №МВ49096899).

Оскільки позов задоволено частково на користь позивача підлягають присудженню судові витрати зі сплати судового збору пропорційно розміру задоволених вимог в розмірі 3632,00 грн. за рахунок бюджетних асигнувань Фастівської районної державної адміністрації.

Керуючись статтею 246 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

ВИРІШИВ:

Позов задовольнити частково.

Визнати протиправним та скасувати висновок Фастівської районної державної адміністрації від 06 серпня 2021 року про результати перевірки відомостей про особу, що складений стосовно ОСОБА_1 за результатами проведення перевірки достовірності відомостей про застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України "Про очищення влади" від 16 вересня 2014 року №1682-VII.

Визнати протиправними дії Фастівської районної державної адміністрації щодо відмови листом від 09 серпня 2021 року №06-28/16 ОСОБА_1 в призначенні на посаду державної служби на підставі висновку про відповідність ОСОБА_1 критеріям очищення влади, встановлених пунктом 7 частини першої пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України "Про очищення влади" від 16 вересня 2014 року №1682-VII.

Визнати протиправними дії Фастівської районної державної адміністрації щодо повідомлення листом від 09 серпня 2021 року №06-80/1654 Міністерства юстиції України про відповідність ОСОБА_1 критеріям здійснення очищення влади (люстрації), передбаченого Законом України "Про очищення влади" від 16 вересня 2014 року №1682-VII.

Зобов'язати Міністерство юстиції України вилучити з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", відомості стосовно ОСОБА_1, внесених на підставі інформації Фастівської районної державної адміністрації.

У задоволенні решти позову відмовити.

Стягнути на користь ОСОБА_1 за рахунок бюджетних асигнувань Фастівської районної державної адміністрації судові витрати зі сплати судового збору у розмірі 3632,00 грн. (три тисячі шістсот тридцять дві гривні).

Позивач - ОСОБА_1 (ідентифікаційний номер НОМЕР_3 , місце проживання: АДРЕСА_1).

Відповідач - Фастівська районна державна адміністрація (ідентифікаційний код 04054642, місцезнаходження: 08500, місто Фастів, площа Соборна, будинок 1).

Відповідач - Міністерство юстиції України (ідентифікаційний код 00015622, місцезнаходження: 01001, місто Київ, вулиця Городецького, будинок 13).

Відповідно до статті 295 Кодексу адміністративного судочинства України апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів, з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення. Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручено в день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження - якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Згідно зі статтею 255 Кодексу адміністративного судочинства України рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Статтею 297 Кодексу адміністративного судочинства України встановлено, що апеляційна скарга подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції.

**Суддя
Донець**

В.А.